

Uz Ailes straucha būs kombinētā mitrzeme

Norisinās aktīvs darbs projektā "NutrinFlow", kur, iesaistoties četrām institūcijām no Latvijas un partneriem no Somijas, Zviedrijas, tiek meklēti efektīvākie veidi, kā uzlabot ūdens kvalitāti, lai mazinātu dabīgo ūdens teču, ūdenstilpņu kā arī Baltijas jūras piesārņojumu.

Biedrība "Zemnieku saeima" sadarbībā ar uzņēmumu SIA "CE-BO Projekts", projekta ietvaros uz Valsts nozīmes ūdens notekas Ailes strauchs, kas atrodas Zaļenieku un Tērvetes pagastā, paredz izvietot četras vides būves, kas ļautu attīrīt no lauksaimniecības teritorijas novadītos ūdeņus. Valsts nozīmes ūdens noteka Ailes strauchs tika izvēlēts, kā laba demonstrāciju vieta, jo 90% no sateces baseina veido lauksaimniecības teritorijas, kur saimnieko intensīvi. Šajā vietā būs iespējams izvērtēt vides būvju efektivitāti.

Līdz šim brīdim ir paveikti nozīmīgi priekšdarbi, kas dod stimulu strādāt tālāk. Tā kā Ailes strauchs ir Valsts nozīmes ūdens noteka, biedrība "Zemnieku saeima" ir izveidojusi sadarbību ar VSIA "Zemkopības ministrijas nekustamie īpašumi", kuras laikā tiek paredzēts realizēt projektu Valsts nozīmes ūdens notekas Ailes strauchs, ŪSIK kods 38264:01, pik. 58/00 – 200/30 Zaļenieku, Vilces pagastā, Jelgavas novadā un Augstkalnes pagastā, Tērvetes novadā atjaunošana. Šī projekta ietvaros tiks pārtīrīts viss regulētais Ailes straucha posms, kā arī iekļautas uz Ailes straucha izstrādātās vides būves.

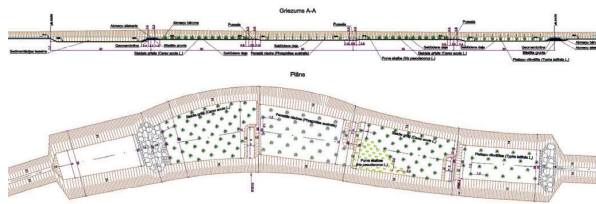
VNŪN Ailes straucham visapkārt atrodas augstvērtīga lauksaimniecības zeme, kur neviens īpašnieks nav gatavs veikt milzu rakšanas darbus, tā iemesla dēļ uz straucha ir iecerēts izvietot vides būves – kaskādes, kas maksimāli maz ietekmētu apkārtējās teritorijas.

Viena no tām, kas paredzēta straucha lejtecē, ir kombinētā mitrzeme (skat. 1. attēlu). Šī mitrzeme tiek iedalīta piecos sektoros. Vides būves sākumā tiek izvietots sedimentācijas baseins, tālāk seko akmens bērumi un atsevišķi sektori. Sektoros paredzēts izvietot četrus ūdens augus: parastā niedre, saldie grīši, platlapju vilkvāļīte, purva skalbene. Katram no šiem augiem ir savas īpašības, kas attiecas uz ūdens attīrīšanu.

Gaidāmie ieguvumi no vides elementiem:

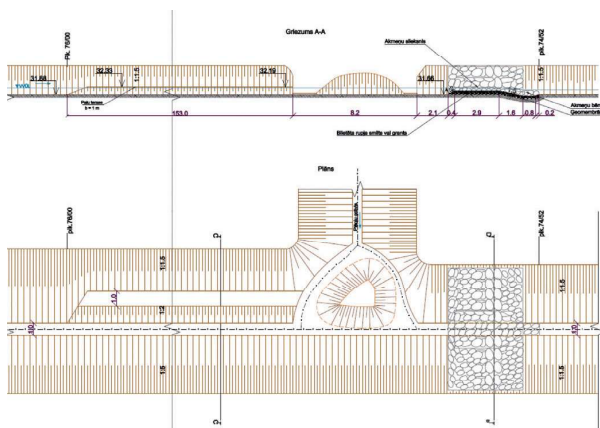
- saldie grīši un purva skalbene samazina fosfora koncentrāciju ūdenī;
- parastā niedre un platlapju vilkvāļīte samazina slāpekļa koncentrāciju ūdenī;
- akmeņu bērumi veicina ūdens bagātināšanu ar skābekli;
- bioloģiskās daudzveidības palielināšanai tiek paredzēts veidot akmeņu sliekšņus un dažāda veida pussalas, kas regulētu plūsmas ātrumu un virzienu, kā arī veicinātu ūdens aerāciju.

Sagatavoja **Mārtiņš Cēsnieks**, SIA "CE-BO projekts"

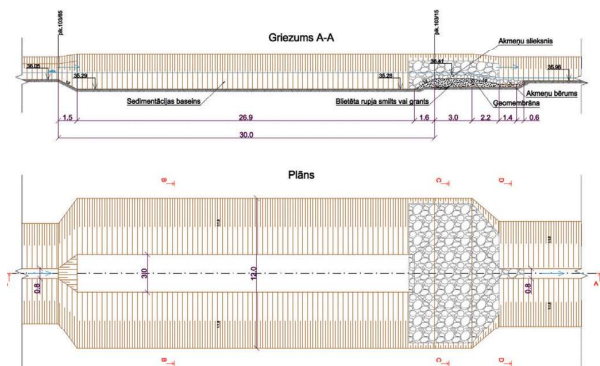
1. attēls

Nākamā vides būve sastāv no diviem elementiem akmeņu bēruma un divpakāpju grāvja (skat. 2. attēlu). Akmens bērumi mazina plūsmas ātrumu un veicina ūdens bagātināšanu ar skābekli. Divpakāpju grāvis paredzēts, lai mazinātu palu ietekmi un biogēno elementu koncentrāciju ūdenī, kas izplūst no drenu iztekām.

2. attēls

Tālāk seko vides būve, kuras sastāvā ir sedimentācijas baseins un akmens bērumi (skat. 3. attēlu). Akmens bērumi mazina plūsmas ātrumu un veicina ūdens bagātināšanu ar skābekli. Tajā pašā laikā sedimentācijas baseins uztver erodētās augsnes daļiņas.

3. attēls

Pēdējā vides būve atrodas Ailes straucha augštecē un sastāv no akmens bēruma kaskādes. Kaskādē izvietoti akmens bērumi ļauj mazināt ūdens plūsmas ātrumu un bagātināt ūdeni ar skābekli. Šādā veidā ūdens spēj noteiktā daudzumā pašattīrīties.

Nākamais posms ir veikt šo vides būvju un VNŪN Ailes straucha izbūves darbus un sākt veikt monitoringu, lai pārlicinātos par vides būvju efektivitāti.